

Janneke Brinkman op bezoek in de tuin van het Catshuis

Jan Peter Balkenende:
‘Elementen uit de tijd van Cats waren een inspiratiebron voor de tuinarchitecten van nu’

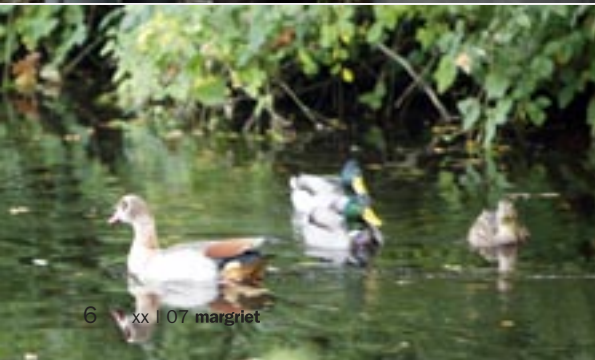
Janneke: “Het *Catshuis* ken ik nog uit de tijd dat Elco in de politiek werkzaam was. Nu het helemaal is gerenoveerd, was ik benieuwd naar de tuin, die ook onder handen is genomen. Wat een aangename verrassing dat minister-president Jan Peter Balkenende en zijn vrouw Bianca bereid bleken te zijn om een rondleiding te geven!”

Als ik vlak na aankomst de zonnwijzer voor het huis sta te bewonderen, zoekt hun auto met chauffeur de oprijlaan op. De ontvangst is hartelijk. Binnen worden we voorzien van koffie met heerlijke appeltaart. In de tijd van Elco's politieke loopbaan was het *Catshuis* nog heel klassiek ingericht, met statige Perzische tapijten en antiek meubilair. Het *Catshuis* 'nieuwe stijl' is anders. De inrichting is veel moderner, de kleurstellingen zijn hier en daar zelfs gewaagd te noemen. Het is even wennen, maar wel mooi. En de tuin? Mevrouw Balkenende vertelt dat tuinarchitecten van bureau *Oldenburgers Historische Tuinen* daarvoor verantwoordelijk zijn geweest: "Zij zijn erachter gekomen dat Jacob Cats enorm geïnteresseerd was in tuinen. Hij experimenteerde graag met zaden en hij zat ook in het bestuur van de Leidse *Hortus Botanicus*. In die tijd moeten hier veel uitheemse plantensoorten zijn geweest. Amerikaanse vooral, en die zijn dan ook in het nieuwe beplantingsplan opgenomen." "De tuinarchitecten," gaat de minister-president verder, "hebben het *Catshuis* als centraal punt van de tuin genomen. Vóór de restauratie zat er geen echte lijn in. Verbondenheid tussen het huis en de tuin, dat was de hoofdgedachte achter de restauratie." Na de koffie gaan we op deze prachtige, zonnige herfstdag naar buiten. De kleurschakering van het blad van de oude bomen is in deze tijd van het jaar een feest voor het oog: goudgeel, bruingroen en een schitterend donkerrood. Hoe de tuin er in de zeventiende eeuw moet hebben uitgezien, was niet exact te achterhalen. Maar wat er nog aan informatie restte, was voldoende om in het ontwerp te kunnen verwerken. De tuin is nu een mengeling van historie, compleet met oude statige tuinvazen en een enkel modern accent, zoals de strakke waterpartij. Jan Peter Balkenende: "Het is leuk om te zien hoe die authentieke elementen uit de tijd van Cats een inspiratiebron zijn geweest voor de tuinarchitecten van nu. Ze zijn er op een moderne manier in verwerkt." "Het is een heel werk geweest om het weer in deze staat te krijgen," weet Bianca Balkenende. "De beek die hier als een natuurlijke afscheiding langsloopt, was door de jaren heen onzichtbaar geworden. Die is nu weer goed te zien." De minister-president vertelt dat de oorsprong van die beek in de Scheveningse duinen ligt en uitkomt op de *Hofvijver* bij het *Binnenhof*. "Bij de restauratie," gaat Bianca Balkenende verder, "werden ook bepaalde structuren ontdekt."

Bianca Balkenende:
 'Het is een heel werk
 geweest om de tuin weer
 in deze staat te krijgen'

Naar het doel kun je alleen maar raden. Waren de lindebomen opzettelijk zó geplant, zodat de dames eronder konden flaneren? In die zin is een historische tuin wel heel intrigerend.” Door het enthousiasme van de minister-president en zijn vrouw word ik steeds nieuwsgieriger naar hun eigen tuin in Capelle aan den IJssel. Zijn ze daar veel mee bezig? “Onze tuin is maar klein,” is het antwoord van mevrouw Balkenende. “En ik heb eigenlijk geen verstand van bloemen en planten. Het onderhoud doe ik zelf, alleen voor grotere dingen zoals het snoeien van de bamboeafscheiding roep ik de hulp in van een tuinman. We hebben het met opzet gemakkelijk gehouden. Gras en hortensia’s, daar komt het ongeveer op neer. Maar het is een werk om een gazon netjes te houden! Ik dacht dat gras gemakkelijk is in onderhoud, maar niets is minder waar. Ik ben dol op hortensia’s, maar echt goed doen ze het niet, omdat ze bij ons waarschijnlijk iets te veel in de zon staan. Ik wilde het liefst blauwe, maar door de grond in Capelle schijnt dat moeilijk te zijn. Het blauw verandert in roze. Van de tuinman kreeg ik een speciaal middelje dat goed hielp. Sinds dat op is zie ik de bloemen weer langzaam roze worden. Ook niet erg, hoor.” Als echtgenote van de minister-president krijgt ze ongetwijfeld vaak bloemen. Heeft ze een bepaalde voorkeur? “Ik vind een boeket niet zo snel lelijk. En ach, als er dan eens een minder mooi exemplaar tussen zit, of niet helemaal mijn smaak, dan is de gedachte erachter toch warm en hartelijk. Wat ik thuis wel regelmatig doe, is een boeket dat een beetje op z’n eind loopt, maar nog net te goed is om weg te gooien, buiten op de tuintafel zetten. Dan heb je er toch nog een paar dagen plezier van en het fleurt de tuin ook een beetje op.” Tuinieren is natuurlijk wel iets heel anders

dan de politiek. Heeft de minister-president tijd om zelf eens met zijn handen in de aarde te zitten? Hij schudt zijn hoofd. “Nee. Daar heb ik helaas geen tijd voor. Maar ik kan er wel van genieten als een tuin er mooi uitziet. En soms help ik weleens een beetje mee.” “Jan Peter is heel erg goed in het bladeren wegbrengen naar de container,” lacht Bianca. Haar echtgenoot grijnst: “Daar ben ik erg sterk in, dat is waar.” Hier, bij het *Catshuis*, komen bij mij weer herinneringen naar boven. Zoals op *Prinsjesdag*, als er na afloop altijd een lunch was in het *Casthuis*. Als het weer het toeliet, liep iedereen met z’n bordje naar buiten, de tuin in. Maar dat is verleden tijd, hoor ik, de *Prinsjesdaglunch* vindt nu plaats in de *Trèvezaal* van het *Binnenhof*. Maar wacht even, ik herinner mij ook nog de pauwen die in de tuin rondliepen. Ze gingen altijd op de glanzende auto’s van de gasten zitten. Waar zijn die gebleven? Jan Peter Balkende haalt lachend zijn schouders op: “Dat was voor mijn tijd. Als je wilt weten wat er met de pauwen is gebeurd, kun je dat beter aan Wim Kok vragen!” Als we na de wandeling weer voor het *Catshuis* staan, lopen we nog even naar de zonnwijzer, een kunstwerk van Hans ’t Mannetje uit 1985. Het geeft het verband aan tussen de minister-president, het *Catshuis* en de zon. De tekst die rondom in de zonnwijzer gebeiteld staat, luidt: ‘De wereld schittert altijd in het licht van ginder, de mens komt ook wel rond, al is ’t met minder.’ Het echtpaar Balkenende kan er wel om lachen. En ik vertel mijn favoriete tekst, niet zo humoristisch, maar wel heel prachtig, die te lezen is op de zonnwijzer in het rosarium van de Leidse *Hortus Botanicus*: ‘Ik tel alleen de zonnige uren.’ En zo sluiten we in de prachtige rustgevende tuin van het *Catshuis*, een in alle opzichten zeer zonnige ochtend af.

Over het Catshuis

Het *Catshuis* in Den Haag werd gebouwd in opdracht van de beroemde dichter en politicus Jacob Cats (1577-1660). Cats noemde zijn huis *Huis Sorghvliet*, naar het landgoed waar hij het op liet bouwen. Hij betrok het in juli 1652 en woonde er tot zijn dood, acht jaar later. Sinds 1963 is het *Catshuis* de officiële ambtswoning van de minister-president én het ontvangstcentrum van de regering. In 1999 werd besloten om het gebouw ingrijpend te renoveren. Toen die renovatie in 2004 bijna was voltooid, brak tijdens werkzaamheden brand uit. De benedenverdieping brandde bijna helemaal uit en kostte een van de schilders het leven. Sinds september 2006 is het *Catshuis* weer in gebruik voor ontvangsten, vergaderingen en staats- en werkbezoeken. Voor de minister-president is een privé-appartement ingericht dat als pied-à-terre kan worden gebruikt, als het onpraktisch of te laat is om nog naar huis te rijden.

tekst: janneke brinkman i.s.m. heleen spanjaard. fotografie: nick van ormondt.

47	titel Catshuis c	codenummer 47C??c	vormgeving Rob	art	tekst
----	---------------------	----------------------	-------------------	-----	-------